

פרשת בחוקתי התשפ"ב

ari.kahn@biu.ac.il

הרב ארי דוד קאהן

Shtur is sponsored by Jeri and Michael Laxmeter in honor of their Mutual Birthdays

*And in memory of
Chaim Ben Shmuel (Herb)
and*

Miriam bay Shachna Meir (Michael's mom)

1. ויקרא (פרשת בחקותי) פרק כו פסוק ג - יג

(ג) אמ-בְּחֻקֵי תִלְכוּ וְאֶת-מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם: (ד) וְנִתְּתִי גִשְׁמִיכֶם בְּעֵתָם וְנִתְּנָה הָאָרֶץ יְבוּלָהּ וְעֵץ הַשָּׂדֶה יִתֵּן פְּרִיָו: (ה) וְהִשִּׁיג לְכֶם דִּישׁ אֶת-בְּצִיר וּבְצִיר יִשְׁיג אֶת-זֶרַע וְאֶכְלֹתֶם לְחֶמְקֶם לְשִׁבְעָה וְיִשְׁבַּתֶּם לְבֶטֶח בְּאַרְצְכֶם: (ו) וְנִתְּתִי שְׁלוֹם בְּאָרֶץ וְיִשְׁכַּבְתֶּם וְאִין מִחֲרִיד וְהִשְׁבַּתִּי חַיָּה רַעַה מִן-הָאָרֶץ וְחָרֵב לֹא-תַעֲבֹר בְּאַרְצְכֶם: (ז) וְרִדְפְתֶם אֶת-אִיְבֵיכֶם וְנָפְלוּ לְפָנֵיכֶם לְחָרֵב: (ח) וְרִדְפוּ מִמֶּם חֲמֹשֶׁה מֵאָה וּמֵאָה מִמֶּם רַבְבָּה וְרִדְפוּ וְנָפְלוּ אִיְבֵיכֶם לְפָנֵיכֶם לְחָרֵב: (ט) וּפְגִימֵי אֲלֵיכֶם וְהַפְרִיתִי אֶתְכֶם וְהַרְבִּיתִי אֶתְכֶם וְהִקִּמְתִּי אֶת-בְּרִיתִי אִתְּכֶם: (י) וְאֶכְלֹתֶם יֶשֶׁן נוֹשֵׁן וְיֶשֶׁן מִפְּגֵי חֲדָשׁ תּוֹצִיאוּ: (יא) וְנִתְּתִי מִשְׁכָּנִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא-תִגְעַל נַפְשֵׁי אֶתְכֶם: (יב) וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהִנִּיתִי לְכֶם לְאֱלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ-לִי לְעָם: (יג) אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִהַר הַחֵמָר עֲבָדִים וְאֲשַׁבֵּר מִטַּת עַלְכֶם וְאוֹלֶךְ אֶתְכֶם קוֹמְמִיּוֹת:

2. ויקרא (פרשת בחקותי) פרק כו פסוק יד - מו

(יד) וְאִם-לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְלֹא תַעֲשׂוּ אֶת כְּלֵי-הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה: (טו) וְאִם-בְּחֻקֵי תִמְאָסוּ וְאִם אֶת-מִשְׁפָּטֵי תִגְעַל נַפְשְׁכֶם לְבַלְתִּי עֲשׂוֹת אֶת-כְּלֵי-מִצְוֹתַי לְהַפְרֹכְכֶם אֶת-בְּרִיתִי: (טז) אֶף-אֲנִי אֶעֱשֶׂה-זֹאת לְכֶם וְהִפְקַדְתִּי עֲלֵיכֶם בְּהִלָּה אֶת-הַשְּׁחָפֹת וְאֶת-הַקְּדוּשָׁת מְכֻלּוֹת עֵינַיִם וּמְדִיבַת גִּפְשׁ וְזֶרַעְתֶּם לְרִיק וְזַרְעֲכֶם וְאֶכְלָהוּ אִיְבֵיכֶם: (יז) וְנִתְּתִי פְנֵי בְכֶם וְנִגְפַתֶם לְפָנֵי אִיְבֵיכֶם וְרָדוּ בְכֶם שְׁנֵאֵיכֶם וְנִסְתַּם וְאִי-רָדַף אֶתְכֶם: (יח) וְאִם-עַד-אֵלֶּה לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְיִסְפַּתִּי לְיִסְרָה אֶתְכֶם **שִׁבְעַ עַל-חַטָּאתֵיכֶם**: (יט) וְשִׁבַּרְתִּי אֶת-גְּאוֹן עֵזְכֶם וְנִתְּתִי אֶת-שְׁמֵיכֶם כְּכַרְזָל וְאֶת-אַרְצְכֶם כְּנֹחֶשֶׁת: (כ) וְתֵם לְרִיק כְּחֶם וְלֹא-תִתֵּן אֶרְצְכֶם אֶת-יְבוּלָהּ וְעֵץ הָאָרֶץ לֹא יִתֵּן פְּרִיָו: (כא) וְאִם-תִּלְכוּ עִמִּי קָרִי וְלֹא תֵאָבֹו לְשִׁמְעֵ לִי וְיִסְפַּתִּי עֲלֵיכֶם מִפֶּה **שִׁבְעַ** כְּחַטָּאתֵיכֶם: (כב) וְהִשְׁלַחְתִּי בְכֶם אֶת-חַיַּת הַשָּׂדֶה וְשִׁפְלָה אֶתְכֶם וְהִכְרִיתָה אֶת-בְּהֵמַתְכֶם וְהִמְעִיטָה אֶתְכֶם וְנִשְׁמוּ זֶרְכֵיכֶם: (כג) וְאִם-בְּאֵלֶּה לֹא תִסְרְרוּ לִי וְהִלַּכְתֶּם עִמִּי קָרִי: (כד) וְהִלַּכְתִּי אֶף-אֲנִי עִמְכֶם בְּקָרִי וְהִכִּיתִי אֶתְכֶם גַּם-אֲנִי **שִׁבְעַ** עַל-חַטָּאתֵיכֶם: (כה) וְהִבֵּאתִי עֲלֵיכֶם חֲרֵב זִקְמַת גְּזֵם-בְּרִית וְנִאֲסַפְתֶּם אֶל-עָרֵיכֶם וְשִׁלַּחְתִּי דָבָר בְּתוֹכְכֶם וְנִתְּתֶם בְּיַד-אוֹיֵב: (כו) בְּשִׁבְרֵי לְכֶם מִטֶּה-לְחֶם וְאָפוּ עֶשֶׂר נְשִׁים לְחֶמְקֶם בְּתַנּוּר אֶחָד וְהִשְׁבִּיבוּ לְחֶמְקֶם בְּמִשְׁקָל וְאֶכְלֹתֶם וְלֹא תִשְׁבְּעוּ: (כז) וְאִם-בְּזֹאת לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְהִלַּכְתֶּם עִמִּי בְּקָרִי: (כח) וְהִלַּכְתִּי עִמְכֶם בְּחַמַּת-קָרִי וְיִסְרַתִּי אֶתְכֶם אֶף-אֲנִי **שִׁבְעַ** עַל-חַטָּאתֵיכֶם: (כט) וְאֶכְלֹתֶם בְּשֶׁר בְּנֵיכֶם וּבְשֶׁר בְּנֵיכֶם תֵּאָכְלוּ: (ל) וְהִשְׁמַדְתִּי אֶת-בְּמִתֵּיכֶם וְהִכְרַתִּי אֶת-חַמְּנֵיכֶם וְנִתְּתִי אֶת-פְּגַרְיִי עַל-פְּגַרְיִי גְלוּלֵיכֶם וְגַעְלָה נַפְשֵׁי אֶתְכֶם: (לא) וְנִתְּתִי אֶת-עָרֵיכֶם חֲרָבָה וְהִשְׁמַדְתִּי אֶת-מִקְדָּשֵׁיכֶם וְלֹא אֲרִיחַ בְּרִיחַ נִיחֻחְכֶם: (לב) וְהִשְׁמַדְתִּי אֲנִי אֶת-הָאָרֶץ וְשִׁמְמוּ עֲלֶיהָ אִיְבֵיכֶם הַיֹּשְׁבִים בָּהּ: (לג) וְאַתְּכֶם אֲזַרְהָ בְּגוֹיִם וְהִרִיקְתִּי אַחֲרֵיכֶם חָרֵב וְהִיתָה אֶרְצְכֶם שְׁמָמָה וְעָרֵיכֶם יִהְיוּ חֲרָבָה: (לד) אֲזִ תִרְצָה הָאָרֶץ אֶת-שְׁבַתְתֶּיהָ פֶל יָמֵי הַשְּׁמָה וְאַתֶּם בְּאָרֶץ אִיְבֵיכֶם אֲזִ תִשְׁבַּת הָאָרֶץ וְהִרְצָת אֶת-שְׁבַתְתֶּיהָ: ... (מ) וְהִתְנַדְוּ אֶת-עֲוֹנֵם וְאֶת-עֲוֹן אֲבֹתֶם בְּמַעַלְמֵם אֲשֶׁר מְעֻלֵי-בִי וְאֶף אֲשֶׁר-הִלְכוּ עִמִּי בְּקָרִי: (מא) אֶף-אֲנִי אֶלְךָ עִמָּם בְּקָרִי וְהִבֵּאתִי אֹתָם בְּאָרֶץ אִיְבֵיהֶם אוֹ-אֲזִ יִכְנַע לְכֶם הָעָרָל וְאֲזִ יִרְצוּ אֶת-עֲוֹנֵם: (מב) וְזִכַּרְתִּי אֶת-בְּרִיתִי יִעֲקֹב וְאֶף אֶת-בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֶף אֶת-בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר: (מג) וְהָאָרֶץ תַּעֲזֹב מִחֶם וְתִרַץ אֶת-שְׁבַתְתֶּיהָ בְּהַשְׁמָה מִחֶם וְהֵם יִרְצוּ אֶת-עֲוֹנֵם יַעַן וּבְיַעַן בְּמִשְׁפָּטֵי מֵאָסוּ וְאֶת-חֻקֵי גְעַלָה נַפְשָׁם: (מד) וְאֶף-גַּם-זֹאת בְּהִיּוֹתָם בְּאָרֶץ אִיְבֵיהֶם לֹא-מֵאֲסָתִים וְלֹא-גְעַלְתִּים לְכַלְתֶּם לְהַפֵּר בְּרִיתִי אִתְּכֶם פִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם: (מה)

וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רְאִשְׁגִּים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהַזְכִּיר לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי ה': (מו) אֵלֶּה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים וְהַתּוֹרָה אֲשֶׁר נָתַן ה' בְּיַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי בְּיַד מֹשֶׁה: פ

3. ויקרא (פרשת בהר) פרק כה פסוק מז - נה

(מז) וְכִי תִשָּׂיג גַּד גֵּר וְתוֹשֵׁב עִמָּךְ וּמָדָ אֶחָיֶד עִמּוֹ וְנִמְכָּר לְגֵר תוֹשֵׁב עִמָּךְ אוֹ לְעֶקֶר מִשְׁפַּחַת גֵּר: (מח) אַחֲרֵי נִמְכָּר גֵּאֲלָה תַהַגְהֵלּוּ אֶתְד מֵאֲחִיו גֵּאֲלָנוּ: ... (נה) כִּי־לִי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם אֲשֶׁר־ הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

4. ויקרא (פרשת בהר) פרק כו פסוק א - ב

(א) לֹא־תַעֲשׂוּ לָכֶם אֲלֵילִם וּפְסָל וּמִצְבֵּה לֹא־תִקְיִמוּ לָכֶם וְאָבֹן מִשְׁפִּית לֹא תִתְּנוּ בְּאַרְצְכֶם לְהַשְׁתַּחֲוֹת עָלֶיהָ כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם: (ב) אֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ וּמִקְדָּשַׁי תִּירָאוּ אֲנִי ה': ס

5. ויקרא (פרשת קדושים) פרק יט פסוק כג - לב

(כג) וְכִי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ וּנְטַעְתֶּם כָּל־עֵץ מֵאֲכָל וּבְעַרְלַתְּם עָרְלָתוֹ אֶת־פְּרִיֹו שְׁלַשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עֲרֵלִים לֹא יֵאָכֵל: (כד) וּבִשְׁנֵה הַרְבִּיעֹת יִהְיֶה כָּל־פְּרִיֹו קֹדֶשׁ הַלְלוּלִים לַה': (כה) וּבִשְׁנֵה הַחֲמִישִׁת תֹּאכְלוּ אֶת־פְּרִיֹו לְהוֹסִיף לָכֶם תְּבוּאָתוֹ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם: (כו) לֹא תֹאכְלוּ עַל־הַדָּם לֹא תִנְחָשׁוּ וְלֹא תַעֲוֹגְנוּ: (כז) לֹא תִקְפוּ פֶּאת רֵאשִׁיכֶם וְלֹא מִשְׁחִית אֶת פֶּאת זִקְנְךָ: (כח) וְשָׁרֵט לִנְפֶשׁ לֹא תִתְּנוּ בְּבִשְׂרֹכֶם וּכְתָבֶת קַעֲקַע לֹא תִתְּנוּ בְּכֶם אֲנִי ה': (כט) אֶל־תִּסְגַּל אֶת־בִּתְּךָ לְהַזְנוֹתָהּ וְלֹא־תִזְנוּהָ הָאָרֶץ וּמִלֹּאֶה הָאָרֶץ זָמָה: (ל) אֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמְרוּ וּמִקְדָּשַׁי תִּירָאוּ אֲנִי ה': (לא) אֶל־תִּפְגְּוּ אֶל־הָאֲבֹת וְאֶל־הַיְדֻעָנִים אֶל־תִּבְקָשׁוּ לְטַמְּאָה בְּהֶם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם: (לב) מִפְּנֵי שִׁיבָה תִקּוּם וְהַדְרַת פְּנֵי זָקֵן וְנִרְאֵת מֵאֲלֹהֵיךָ אֲנִי ה':

6. רש"י ויקרא (פרשת בהר) פרק כו פסוק ב

אני ה' - נאמן לשלם שכר:

7. רש"י ויקרא (פרשת קדושים) פרק יט פסוק ל

ומקדשי תיראו - לא יכנס בהר הבית לא במקלו ולא במנעלו ובאפונדתו ובאבק שעל רגליו. ואף על פי שאני מזהירכם על המקדש, את שבתותי תשמורו אין בנין בית המקדש דוחה שבת:

8. רמב"ן ויקרא (פרשת בהר) פרק כו פסוק א

לא תעשו לכם אלילים - כנגד זה הנמכר לגוי הכתוב מדבר, שלא יאמר הואיל ורבי עובד עבודת כוכבים אף אני אעבוד עבודת כוכבים, הואיל ורבי מגלה עריות אף אני אגלה עריות, הואיל ורבי מחלל שבת אף אני אחלל שבת, תלמוד לומר לא תעשו לכם אלילים, את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו, הזהיר כן הכתוב על המצות, לשון תורת כהנים (פרק טו). ופירושה, שהזכיר הכתוב עבודה זרה ושבת שיזהר בהן העבד הנמכר לגוי, ומורא המקדש שיבא שם ברגלים ויירא ממנו, והוא הדין לכל המצות, אבל הזכיר אלה שהן אבות ללמד על כולן. ויש גורסין "הזכיר [ס"א הזהיר] כאן", ואם הגירסא כך, רמזו שכל המצות בכלל השבת והמקדש, והמשכיל יבין:

9. דעת זקנים מבעלי התוספות ויקרא (פרשת בהר) פרק כו פסוק ב

את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו. אתקש מקדש לשמירת שבת לו' לך מה שמירת שבת לעולם שנא' אות היא לעולם אף מורא מקדש לעולם שאף בחורבנו אסור ליכנס בו:

10. חזקוני ויקרא (פרשת בהר) פרק כו פסוק ב

את שבתתי תשמורו מתורגם בתרגום ירושלמי בענין שנות שמיטה שכן הם נקראו שבת. ומקדשי תיראו שנת היובל קדש תהיה לכם כך נדרש בתנחומא.

11. בכור שור ויקרא (פרשת בהר) פרק כו פסוק ב

את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו. שלא תמכור עצמך לגוי שהוא יצוה לך לעשות מלאכה בשבת. ומקדשי תיראו. קדושותי תיראו ולא תמכור עצמך לגוי שתחלל שם שמים שיעשה תועבות וחילול השם³, וגם עבד מש[י]ם עבדים לעבוד ע"ז, וכן הוא אומר: "ויחללו את שם קדשי באמור להם וגו'".

12. אור החיים ויקרא (פרשת בהר) פרק כו פסוק ב

(ב) את שבתותי תשמורו וגו'. צריך לדעת למה חזר הכתוב וצוה כאן על השבת, ונראה שנתכוין להסמיק מצות שבת למצוה שלפניה דכתיב לא תעשו לכם אלילים וגו' לומר כשם שע"ז שקולה ככל התורה גם מצות שבת שקולה ככל התורה כולה, גם עוד יכוין לומר על השמיטות שהם נקראים שבתות דכתיב (לעיל כ"ה ב') שבת לה' שמזהיר עליהם לשומרם, וסמך לאזהרה זו אומרו ומקדשי תיראו על דרך אומרם ז"ל (אבות פ"ה) לא נחרב הבית אלא בשביל שלא שמרו מצות שביעית, וכן אמר הכתוב (לקמן כ"ו ל"ד) אז תרצה הארץ את שבתותיה, והוא עצמו אומר את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו שלא תסבבו להחריבו כשלא תקיימו מצות השבתות, ויש לך לדעת כי הגם שה' משליך חמתו על ביתו ונחלתו לחללה לכפרת עון כאומרם ז"ל (מדרש תהלים ע"ט) בפסוק מזמור לאסף עם כל זה על הכל יביא ה' במשפט כל המסבב בחטאו את הדבר הרע הזה ביום המשפט הנורא כשיעמוד בעל הבית המקודש ויתבע האיש המגרש, ומה גם למה שאמר הנביא (הושע י"א) לא אבא בעיר ודרשו ז"ל (זוהר ח"א א' ב) נשבע הקדוש ברוך הוא כו' אנה יוליך את חרפתו ומה מענה בלשונו ומה גמול יעריכנו, והוא מה שרמז הכתוב כאן באומר ומקדשי תיראו כי עונשו גדול, וישער מזה עונש השמיטה, לשומרה:

13. ספורנו ויקרא (פרשת בהר) פרק כו פסוק ב

את שבתותי תשמורו. אף בימי השעבוד אף על פי שהמנוחה בהם זכר לחירות: ומקדשי תיראו. המקומות המקודשים בגלות והם בתי כנסיות ובתי מדרשות אף על פי שחרב בית המקדש כאמרו ואהי להם למקדש מעט (יחזקאל יט. לז) ואמרו ז"ל (מגילה כט, א) אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות:

14. העמק דבר ויקרא (פרשת בהר) פרק כו פסוק ב

את שבתתי תשמורו. אפילו נמכר לעובד כוכבים, ובכלל שבתתי יום טוב ג"כ כמש"כ בס' שמות ל"א י"ג, ואסור לעשות אפילו מלאכת אוכל נפש בשביל האדון, דדוקא לכם מותר כידוע: ומקדשי תיראו. כל המקודש לישראל ולגבוה יהא נזהר מלבזות, כמו ששומע תמיד בפה העובדי כוכבים, וה"ה כל ישראל שנטמע בין העובדי כוכבים עליו להיות נזהר ביותר באלו, וכ"כ הספורנו דעיקר מקראות הללו מיירי בעת שישראל משועבדים לעובדי כוכבים:

15. רש"י ויקרא (פרשת בחקותי) פרק כו פסוק ג

ואת מצותי תשמרו - הו עמלים בתורה על מנת לשמור ולקיים, כמו שנאמר (דברים ה א) ולמדתם אותם ושמרתם לעשותם:

16. ספורנו ויקרא (פרשת בחקותי) פרק כו פסוק ג

אם בחקותי תלכו. חוקות הם גזרות מלך שינהג האדם בהם בהשתדלות עסקי חייו וההתנהגות בהם יקרא הליכה, כאמרו ובחקותיהם לא תלכו (לעיל יח. ג) וכן ואת חקתי תשמרו ללכת בהם (שם פסוק ד) וכן בחקות החיים הלך (יחזקאל לג. טו): ואת מצותי תשמרו. הנה השמירה במצות היא ההשגחה באופן עשייתם ובמכוון מהם וזה בעיון נאות כאמרם ז"ל שמור זו משנה (ספרי דברים עב, כח). אמר אם כן אם תתנהגו בדרכי האל יתברך הנכללים בחלק המעשי בתורתו ותעיינו במצות לדעת אופן עשייתן ותכליתן ובוזה תשלימו כונתן להיותכם בצלמו כדמותו: ועשייתם אותם. ואז יהיה לכם זה השלמות בקנין באופן שתעשו אותם כמו פועלים הטוב ברצון נפשכם לא כמצוויים ועושים מיראה אשר בזה יהיה העושה מתפעל בצד מה אבל תעשו מאהבה חפצים ברצון האל יתברך כאמרם עשה רצונו כרצונך (אבות ב, ד):

17. שפתי כהן ויקרא פרשת בהר ז"ה [כו, ב

[כו, ב] את שבתותי תשמורו וגו'. חתם הפרשה בזה הפסוק לפי שחז"ל נתנו סדר לפרשיות של זו הפרשה, אמרו (קידושין כ"א) בתחילה הזהיר על השביעית, ואם חמד ממון ונחשד על השביעית סוף למכור מטלטליו, לא חזר בו סופו מוכר אחזתו, לא חזר בו סוף מוכר ביתו, לא חזר בו סוף לוח ברבית, לא חזר בו מוכר עצמו לישראל, לא חזר בו סוף מוכר עצמו לעקר, ובסוף אמר לא תעשו לכם אלילים וגו'.

כל זה בא לו מצד אביו ואמו שלא שמרו ליום שבת, שמרו מלשון המתינו כמו ואביו שמר את הדבר (בראשית ל"ז, י"א), ...

18. חזקוני דברים (פרשת ואתחנן) פרק ה פסוק יב

שמור את יום השבת בדברות הראשונות שבא להזכיר להם את יום השבת שנתן להם במרה נופל בו לשון זכור אבל כאן בדברות שניות שנאמרו בשנת הארבעים בשביל אותם שלא שמעו הראשונות, נופל בו לשון שמירה לפי שהענין לא היה חדש להם. ד"א שמור את יום השבת לשון ואביו שמר את הדבר המתן מבעוד יום מתי תבא שבת לקדשו כדר' ינאי שהיה מתעטף ואומר בואי כלה בואי כלה.

19. רבינו בחיי ויקרא (פרשת קדושים) פרק יט פסוק ל

את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו. ע"ד הפשט יזהירו הכתובים תמיד על השבת כשם שמזהירים תמיד על עבודה זרה, והענין לפי שהיא שקולה כנגד כל המצוות ומי שאינו משמר את השבת מכחיש מעשה בראשית. וע"ד המדרש: (ספרא ז, ז) "את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו", הזכיר שמירה לשבת ומורא למקדש, יכול יהא ירא מן הקדש, ת"ל "את שבתותי תשמרו", מה שבת לא מן השבת אתה ירא אלא ממי שצוה על השבת, אף מקדש לא מן המקדש אתה ירא אלא ממי שצוה על המקדש. אין לי אלא בזמן שביהמ"ק קיים, בזמן שאין ביהמ"ק קיים מנין, ת"ל "את שבתותי תשמרו", ומה שמירת שבת לעולם אף מוראת מקדש לעולם. ועוד דרשו בו בכתוב הזה בתורת כהנים: יכול יהא בנין ביהמ"ק דוחה שבת, ת"ל "את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו". וע"ד הקבלה: "את שבתותי תשמרו", כבר בארתי בסדר נשא גם בתחלת הסדר הזה, אבל בכאן הוסיף באור כשאמר: "ומקדשי תיראו", ובאר בזה כי השבת האחד הוא השבת הגדול והוא "זכור", והאחד הוא המקדש שהיא כנסת ישראל בת זוגו של שבת, והוא "שמור" ולכך אין ראוי שתהיה מלאכת בית המקדש דוחה את השבת והמקדש. וזה מבואר.

20. רש"ר הירש ויקרא (פרשת קדושים) פרק יט פסוק ל

קבוצה זו פתחה ב"לא תאכלו על - הדם" וב"לא תנחשו ולא תעוננו" ... עתה "לא תאכלו על - הדם" מזהיר בלשון סמל מפני השפלת כבוד האדם - הנעלה והנבדל מן היסוד הבהמי; וההגשמה הממשית של איסור זה הוא "אל - תחלל וגו'" (פסוק כט) - המרחיק כל זנות מגבול ישראל. וכעין זה: הניגוד הממשי של מנחש ומעונן מתבטא במצוות את - שבתותי תשמרו ו"מקדשי תיראו". שכן ניתן לומר דרך כלל: "את - שבתותי תשמרו" הוא ניגוד גמור של "לא תעוננו"; ו"מקדשי תיראו" הוא ניגוד גמור של "לא תנחשו". אל תבדילו בין הזמנים על - פי אמונות המעוננים, ואל תכוונו על - פיהן את עשייתכם המוסרית; אלא "את - שבתותי תשמרו": היו זהירים לשבות ממלאכה - בזמנים שאני ציוויתי לכם; מלאכה שתיעשה באותם הזמנים - לא תראו בה סימן ברכה. .. ורק העבירה עליהן תביא קללה; כי "אני ה'": אני שנתתי את משכני בתוכם כדי לקדש אתכם ואת דרככם; ורק מידי תבוא לכם ברכה וקללה. שני דברים למדו ביבמות ו ע"א - ע"ב מן הסמיכות של שמירת שבת ומורא מקדש. תחילה: אל נהפוך מורא מקדש למורא אלילי של עצים ואבנים; אלא: "מה שמירה האמורה בשבת לא משבת אתה מתיירא אלא ממי שהזהיר על השבת, אף מורא האמורה במקדש לא ממקדש אתה מתיירא אלא ממי שהזהיר על המקדש".... ; נמצא, שעדיין מקום זה מהווה קשר בלתי נראה בין כל המקיימים תורה ומצוות; כי הוא קושר ומלכד את כל שומרי התורה - שמקום זה נתקדש למקום מקדשה. הזכרונות היקרים של עברנו מפנים אותנו לשם; ולמקום זה קשורות גם תפילותינו ותקוותינו לעתידנו; וגם תקוות העתיד של כלל האנושות קשורות למקום זה; שהרי משם תבוא גאולה לעולם - בכוח התורה... כי המקדש הממשי ליכד את האומה רק בגבולות הצרים של יהודה; ואילו הרעיון המופשט מאיר את ליבות בני יהודה הפזורים; הוא מלכד אותם מעל לחרבות המקדש - בכוח המשמעות הנצחית של המקום הזה, הוא הקשר שאיננו נראה - בין ישראל הפזורים במלוא רוחב כדור הארץ; הוא מלכד אותם לתפקיד אחד בהווה - ולתקוה אחת לעתיד. וכך ההלכות המרחיקות